

SOFYA TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ

Bölgesel Emek Piyasası: Durum ve Sorunlar, İnsan Kaynakları Gelişimine Meydan Okuyan Etkenler

12 Kasım 2015

Demografik Kriz

- ✚ Emek gücü her yıl yaklaşık 30-40 bin kişi azalmaktadır.
- ✚ 2014 yılı itibariyle çalışabilir yaşa girenlerin (15-19 yaş) sayısının çalışabilir yaştan çıkanların (60-64 yaş) sayısına oranı 60:100'dür. 2000 yılında söz konusu oran 124:100 olarak gerçekleşmiştir. 2050 yılında her beş kişiden üçü emekli, ikisi ise çalışan olacaktır.
- ✚ Emek gücündeki azalmanın telafi edilebilmesi için verimliliğin 3-4 puan artış kaydetmesi gerekmektedir.
- ✚ Her yıl 40 bin genç ülkeyi terk etmektedir.

İstihdam

- ✚ Ekonominin önemi azalmaktadır. Mikro büyüklükteki işletmelerin sayısı artmakta (+ % 17), küçük (- % 13) ve orta (- % 22) büyüklükteki işletmelerin sayısı azalmaktadır. 5 yılda 85 büyük işletme faaliyetlerini sona erdirmiştir.
- ✚ Çalışabilir yaşta olanların % 65'i çalışmaktadır. Diğerleri nerede?
- ✚ Yapısal işsizlik. Kalımsal işsizlik. Bölgesel işsizlik. Emek piyasasında düşük hareketlilik: 870 bin kişi ne eğitim görmekte ne de çalışmaktadır (300 bin genç).
- ✚ Artan genç nüfus işsizlik oranı: 2008 yılında % 12,7'den 2014 yılında % 29,4'e.

Eğitim

- ✚ 15 yaş üzerindeki öğrencilerin yaklaşık % 41'i fonksiyonel cahildir.
- ✚ 770 bin kişinin eğitimi lise düzeyinden düşüktür (bunların % 35'i 25 yaşından küçüktür).
- ✚ Her yıl liseden mezun olanların % 20'si eğitim amacıyla yurtdışına gitmektedir.
- ✚ Üniversite mezunlarının yaklaşık % 60'ı lise düzeyinde eğitim gerektiren pozisyonlarda çalışmaktadır.
- ✚ Mesleki eğitime ilgi düşüktür.
- ✚ Üniversite STEM bölümleri (Science, Technology, Engineering & Mathematics) kontenjanlarında azalma görülmektedir.

SOFYA TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ

İnsan Kaynakları

- ✚ İşverenlerin yaklaşık % 55'i kilit pozisyonlar için uygun personel bulmakta ciddi sıkıntı yaşadıklarını belirtmektedir.
- ✚ Lise eğitimi gerektiren yaklaşık 190 meslek ve görevde ciddi bir açık söz konusudur (makina ve tesisat operatörleri, teknisyenler, teknoloji uzmanları, makinistler, kaynakçılar, tornacılar, şoförler, vinç operatörleri, aşçılar).
- ✚ Üniversite mezunu uzman açığı (hibrid uzmanlar, bilgi ve iletişim teknoloji uzmanları, yüksek teknoloji uzmanları, mühendisler, fonksiyonel yöneticiler, iş değerlendirme uzmanları, finans uzmanları, pazarlama uzmanları).
- ✚ Düşük verimlilik, kilit ve özel yeterlilik ile beceri eksikliği, uzmanlaşma ve hayat boyunca eğitim görme konusunda kayıtsızlık.